

15 Αποδελτίωση ειδικών όρων ιατρικής για τον εμπλουτισμό της πολύγλωσσης βάσης ορολογίας IATE

Κωνσταντίνα Λένα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο του εργαστηρίου μετάφρασης από τα ελληνικά στα γερμανικά και αντίστροφα συγκροτήθηκαν με τη βοήθεια του κ. Olaf Immanuel Seel ορισμένες ομάδες από τους φοιτητές της γερμανικής κατεύθυνσης του ΤΞΓΜΔ του Ιονίου Πανεπιστημίου, οι οποίες ασχολήθηκαν με τον εμπλουτισμό της βάσης δεδομένων ορολογίας IATE (Interactive Terminology for Europe, Διαδραστική ορολογία για την Ευρώπη) με αξιόπιστους όρους. Οι όροι αυτοί αφορούν το ζεύγος γλωσσών γερμανικά-ελληνικά και οι θεματικές ενότητες περιλαμβάνουν ζητήματα παγκόσμιου ενδιαφέροντος, όπως για παράδειγμα το Brexit, την κρίση στην Κορέα, την ανισότητα ή την τρομοκρατία. Η δική μου ομάδα ασχολήθηκε με τη δωρεά οργάνων και συνολικά εισήχθησαν 76 όροι σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης, το οποίο μας παρείχε κάποιους από αυτούς τους όρους. Για κάθε όρο δόθηκε ένας ορισμός τόσο στα ελληνικά όσο και στα γερμανικά, ενώ ταυτόχρονα παρατέθηκαν και οι σύνδεσμοι για καθεμία από τις πηγές.

Indexing of specific medical terms for the enrichment of the multilingual IATE terminology base

Konstantina Lena

ABSTRACT

Within the framework of the translation workshop from Greek to German and vice versa, with the contribution of Mr. Olaf Immanuel Seel, groups of students of the German Section of the Department of Foreign Languages, Translation and Interpreting were formed, which were engaged with the enrichment of the IATE database (Interactive Terminology for Europe) with credible terms. These terms refer to the German-Greek language pair and the topics include issues of global interest, such as Brexit, the Korean crisis, inequality or terrorism. My team was involved in organ donation and a total of 76 terms were introduced in collaboration with the University of Heidelberg, which provided us with some of these terms. For each term a definition was given in both Greek and German, while at the same time the links for each of the sources were listed.

0 Εισαγωγή

Με αφορμή το μάθημα της Μετάφρασης από τα γερμανικά στα ελληνικά και αντίστροφα, που αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα για τους φοιτητές του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου, δόθηκε στους φοιτητές της συγκεκριμένης κατεύθυνσης η δυνατότητα να συμμετάσχουν στον εμπλουτισμό της βάσης δεδομένων της ΙΑΤΕ. Ο εμπλουτισμός αυτός έγινε με βάση την εύρεση και την απόδοση των όρων από τα γερμανικά στα ελληνικά. Οι όροι αφορούσαν θέματα διαφόρων κοινωνικών περιεχομένων (τρομοκρατία, κρίση στην Κορέα, Brexit), το καθένα από τα οποία ανέλαβε καθεμία από τις ομάδες. Η δική μου ομάδα ασχολήθηκε με τη δωρεά οργάνων, ένα φλέγον ζήτημα που μας απασχόλησε τόσο κοινωνικά ως ενεργά μέλη της κοινωνίας όσο και επαγγελματικά ως μεταφραστές που επιθυμούμε να γνωρίσουμε και να κατανοήσουμε την ειδική ορολογία.

Όσον αφορά την κοινωνική φύση της διαδικασίας της δωρεάς οργάνων, αρκετοί υποστηρίζουν ότι πρόκειται για μία πράξη που υπερβαίνει τον ατομικισμό, συνδέοντας τους ανθρώπους με μία σχέση αμοιβαιότητας. Δεν πρόκειται για την προσφορά ενός κομματιού από την περιουσία μας, αλλά αφορά το μοίρασμα ενός μέρους από την υπόστασή μας. Η δωρεά οργάνων αποτελεί ένα αρκετά αμφιλεγόμενο ζήτημα και έχει προκαλέσει τόσο θαυμασμό όσο και έντονες αντιδράσεις από τις κοινωνίες των ανθρώπων ανά τον κόσμο.

Από επαγγελματικής άποψης η ενασχόληση με τους ειδικούς όρους του τομέα αυτού μας προσέφερε τη δυνατότητα να εμπλουτίσουμε τις ειδικές γνώσεις μας. Πιο συγκεκριμένα, στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου παρέχονται σφαιρικές γνώσεις γύρω από τη μετάφραση, αλλά δεν υπάρχει κάποιο μάθημα που να ειδικεύεται στην ορολογία. Η τελευταία αποτελεί σημαντικό μέρος και εργαλείο του επαγγέλματος ενός μεταφραστή και θεωρώ πως στον τομέα αυτόν το εν λόγω Τμήμα δεν είναι επαρκώς εξοικειωμένο. Η ευκαιρία που μας δόθηκε, λοιπόν, στο πλαίσιο της γερμανικής μετάφρασης για τον εμπλουτισμό της βάσης δεδομένων ΙΑΤΕ με όρους από τον κλάδο της δωρεάς οργάνων δεν ήταν μόνο αξιόλογη, αλλά και εξαιρετικά χρήσιμη για τη σταδιοδρομία μας.

1 Ερευνητική διαδικασία

Πριν ξεκινήσω με την ανάλυση της μεθοδολογίας μου, θα ήθελα να κάνω μια σύντομη αναφορά στην *«Επισκόπηση της ερευνητικής διεργασίας»*, από το ηλεκτρονικό βιβλίο *Μεθοδολογία της έρευνας στις επιστήμες υγείας* (Λαγουμιντζής, Βλαχόπουλος και Κουτσογιάννης, 2015). Η διεξαγωγή μιας ερευνητικής εργασίας ήταν κάτι καινούριο για μένα,

αφού οι εργασίες που απαιτούν ορισμένα μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών μας περιορίζονται κυρίως σε μεταφράσεις. Μελετώντας το συγκεκριμένο απόσπασμα του βιβλίου, που στηρίζεται σε θεωρίες του John W Creswell, καθηγητή οικογενειακής ιατρικής και συν-διευθυντή του Προγράμματος Έρευνας Μεικτών Μεθόδων και Υποτροφιών στο Πανεπιστήμιο του Michigan, ο οποίος παραδίδει μαθήματα ερευνητικών μεθόδων τα τελευταία σαράντα χρόνια, καθώς και του Uwe Flick, ο οποίος είναι καθηγητής ποιοτικής έρευνας στην Κοινωνική Επιστήμη και Εκπαίδευση στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου στη Γερμανία, κατάφερα να αντλήσω σημαντικές πληροφορίες ως προς τον τρόπο διεξαγωγής αλλά και διαχείρισης μιας έρευνας.

Αρχικά, η επιλογή του θέματος της ερευνητικής εργασίας μου έγινε με βασικό κριτήριο το ενδιαφέρον μου για τον κλάδο της ιατρικής μετάφρασης. Είναι σημαντικό, η ενασχόληση με το επιλεγόμενο θέμα να αποτελεί πηγή ευχαρίστησης και ικανοποίησης για τον ερευνητή και όχι να του προκαλεί πίεση και δυσαρέσκεια. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, καθώς το θέμα της εργασίας μου αποτελεί μέρος των μελλοντικών μου στόχων, θέλοντας να ασχοληθώ τόσο σε προσωπικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο με την τεχνική-ιατρική μετάφραση, η επιλογή της δημιουργίας ενός γλωσσαρίου θεωρώ πως έχει λειτουργήσει ως ένα κίνητρο αναζήτησης και συμπλήρωσης χρήσιμων γνώσεων. Ταυτόχρονα, με απασχόλησε η σημασία και ο σκοπός που θα εξυπηρετήσει μια τέτοιου είδους έρευνα, αλλά και η βιβλιογραφία που θα συμβουλευτώ.

Σε επόμενο στάδιο, απαραίτητη υπήρξε η δημιουργία μιας λίστας πραγμάτων, με τη μορφή διαγράμματος, η οποία περιλαμβάνει τη μελέτη του κλάδου της δωρεάς οργάνων, την αναζήτηση και επιλογή όρων βάσει των ελλείψεων της IATE και τη συμπλήρωση των δοθέντων δελτίων αποδελτίωσης, μετά από επιμέρους έρευνα για κάθε όρο.

2 Διαδικασία αναζήτησης όρων

Η διαδικασία αναζήτησης των ειδικών όρων για τον τομέα της δωρεάς οργάνων δεν υπήρξε ιδιαίτερα επίπονη. Η συνεργασία με το πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης μας παρείχε έναν ικανοποιητικό όγκο όρων, τους οποίους έπρεπε σε πρώτο στάδιο να αναζητήσουμε, με σκοπό να κατανοήσουμε το περιεχόμενό τους. Αν και πολλοί από τους όρους υπήρξαν αρκετά κατανοητοί, για τους υπόλοιπους ήταν απαραίτητο να ανατρέξουμε σε ειδικά λεξικά. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παρατηρήσαμε ότι ορισμένοι από τους όρους είχαν ήδη αποδοθεί και χρησιμοποιούνταν ήδη από την IATE. Για αυτό έπρεπε να αναζητήσουμε εκ νέου όρους, πράγμα που έκανε τη διαδικασία αρκετά περίπλοκη. Κατά την αναζήτηση των όρων ζωικής σημασίας υπήρξε η βοήθεια που μας παρείχε το σύγγραμμα του

Σ. Γ. Κεραμίδα (2015), *Ζητήματα Ορολογίας στην Τεχνική Μετάφραση*. Αυτό το σύγγραμμα μας βοήθησε στην κατανόηση των βασικών εννοιών και της ορολογίας γενικότερα. Οι όροι «αποδίδουν τις έννοιες· τις παριστάνουν με απτά γλωσσικά στοιχεία (προφορικά ή γραπτά) για να τις μεταδώσουν» (Βαλεοντής, 2019).

Η αναζήτηση των νέων όρων ήταν ιδιαίτερα περίπλοκη, καθώς ως φοιτήτριες του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου δεν είμαστε εξοικειωμένες με την ιατρική ορολογία. Ο ιατρικός κλάδος είναι απαιτητικός και φυσικά χρήζει ειδικών γνώσεων. Οι όροι αντλήθηκαν κυρίως από παράλληλα κείμενα και πηγές, καθώς επίσης και από συγκείμενα ευρύτερων ιατρικών ζητημάτων. Κατά τη διάρκεια της αναζήτησης έπρεπε να εξασφαλίσουμε ότι τα κείμενα αυτά ήταν αξιόπιστα και ουσιώδη. Για τον λόγο αυτό, προσπαθούσαμε κάθε φορά να ελέγχουμε τους συγγραφείς των κειμένων και τη σχετικότητα τους γύρω από τα ιατρικά ζητήματα και κυρίως αυτό της δωρεάς οργάνων.

3 Δελτίο Καταχώρησης όρων

Στο στάδιο της δημιουργίας δελτίου καταχώρησης των όρων, πολύτιμη υπήρξε η βοήθεια του επιβλέποντα καθηγητή κ. Seel, καθώς μας παρείχε ένα σχετικό δείγμα για τη δομή του δελτίου. Το δελτίο δημιουργήθηκε μέσω του προγράμματος Microsoft Office Excel, ένα πρόγραμμα το οποίο δεν έχουμε χρησιμοποιήσει σε μέγιστο βαθμό κατά τη φοίτησή μας στο ΤΞΓΜΔ. Για τη δημιουργία του δελτίου χρειάστηκε να αναζητήσουμε αρκετές πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία του προγράμματος, γεγονός που μας βοήθησε στη βελτίωση των δεξιοτήτων μας για προγράμματα τέτοιου είδους.

Σύμφωνα με το δείγμα που μας δόθηκε, ήταν σημαντικό να αναφέρουμε στην αρχή τον κωδικό (IATE ID) του κάθε όρου στην IATE. Ο κωδικός αυτός αφορά τους γερμανικούς όρους και μπορούσε εύκολα να βρεθεί με την αναζήτηση του όρου στην IATE. Για τους όρους που αναζητήθηκαν εκ νέου και δεν υπήρχαν εξαρχής στη βάση δεδομένων IATE δεν υπήρχε κάποιος συγκεκριμένος κωδικός και σε αυτή την περίπτωση στο πεδίο IATE ID αναγραφόταν το «No ID». Στην περίπτωση που οι δύο όροι αποτελούσαν ο ένας συνώνυμο του άλλου, ή απόδοσή του σε άλλη γλώσσα, είχαν τον ίδιο κωδικό. Η εύρεση και καταγραφή του κωδικού αυτού, στην προκειμένη περίπτωση, καθιστούσε ευκολότερη τη μετέπειτα καταχώρηση των όρων που αποδελτιώσαμε στην πλατφόρμα της IATE. Τον κωδικό αυτό ακολούθησε, στο δελτίο που δημιουργήσαμε, η γλώσσα (DE, EL) του όρου. Στη συνέχεια προστέθηκε ο όρος (Term) και η πηγή (Term Reference) στην οποία αναφέρεται ο εκάστοτε όρος. Επόμενο στάδιο υπήρξε η τοποθέτηση, στο δελτίο, του ορισμού του όρου (Definition) και της πηγής του (Definition Reference). Οι ορισμοί αναζητήθηκαν σε ηλεκτρονικά και έντυπα λεξικά. Δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στην εύρεση ενός αντιπροσωπευτικού ορισμού, ενώ σε πολλές περιπτώσεις χρειάστηκε να διερευνηθεί η έννοια του γερμανικού όρου, λόγω

της έλλειψης ειδικών γνώσεων από πλευράς μας. Απαραίτητη ήταν η πλήρης κατανόηση της έννοιας του όρου προκειμένου να βρεθεί ο καταλληλότερος ορισμός. Οι πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν οι ορισμοί ήταν αξιόλογες και η επιλογή τους συνοδευόταν πάντοτε από τη διασαύρωση της εγκυρότητας τους. Τα τελευταία πεδία του δελτίου που συγκροτήθηκε ήταν το «Context» και το «Context Reference». Στο πρώτο αναγράφεται το απόσπασμα στο οποίο υπάρχει ο όρος, ενώ στο δεύτερο η πηγή από την οποία αντλήθηκε ο όρος. Οι όροι ήταν αυστηρά ειδικοί και συνεπακόλουθα ήταν αδύνατο να ενταχθούν ή να τοποθετηθούν σε άλλο κειμενικό είδος. Σε αντίθεση με γενικότερους όρους, οι όροι με τους οποίους ασχοληθήκαμε ανήκουν αποκλειστικά στο ιατρικό περιβάλλον.

Η επιλογή του περιεχόμενου (Context) πραγματοποιήθηκε με ιδιαίτερη προσοχή, διότι έπρεπε να μην υπάρχει μεγάλη απόκλιση από αυτό του γερμανικού όρου. Ζωτικής σημασίας ήταν τα περιεχόμενα και των δύο γλωσσών να συμπίπτουν και να είναι κατανοητά στους αναγνώστες. Ένα εύστοχο περιεχόμενο βελτιώνει την αντίληψη του ενδιαφερόμενου για τον όρο και τον βοηθά έτσι ώστε να τον χρησιμοποιήσει ορθά. Από την άλλη πλευρά, ένα λανθασμένο περιεχόμενο ενδέχεται να προκαλέσει σύγχυση και να δυσκολέψει τον αναγνώστη.

4 Προβλήματα στην αποδελτίωση των όρων

Η αποδελτίωση των όρων προκάλεσε ορισμένα προβλήματα, τα οποία συζητήθηκαν εκτενώς με την υπόλοιπη ομάδα μου και τον υπεύθυνο καθηγητή του προγράμματος κ. Seel. Πιο συγκεκριμένα, μας προβλημάτισε ιδιαίτερος ο όρος «Organpräparat» για τον οποίο υπήρξε αδυναμία εύρεσης του ισοδύναμου ελληνικού όρου. Ο όρος αυτός αποδίδει ένα φαρμακευτικό προϊόν από ζωικά όργανα το οποίο δεν χρησιμοποιείται πλέον καθόλου στον χώρο της ιατρικής και των μεταμοσχεύσεων. Ήταν αρκετά δύσκολο να βρεθεί κάποια ιστοσελίδα, δίγλωσσο λεξικό ή άλλου είδους πηγή στην οποία ο όρος να απαντάται ταυτόχρονα στα γερμανικά και στα ελληνικά, ενώ από την άλλη ο ελληνικός όρος απαντάται μόνο οκτώ φορές στο διαδίκτυο. Έτσι, καταλήξαμε ότι η σωστότερη απόδοση του γερμανικού όρου θα ήταν η φράση «οποθεραπευτικό προϊόν». Το πρόβλημα αυτό το αντιμετωπίσαμε, αρχικά, αναζητώντας την απόδοση του όρου στα αγγλικά και διαπιστώνοντας ότι είναι «organotherapeutic product». Στη συνέχεια, προσπαθήσαμε να μεταφράσουμε αυτολεξεί τον όρο «organotherapeutic product», μιας και το πρώτο σκέλος του φαίνεται να είναι ετυμολογικά ελληνικό, ωστόσο η έλλειψη πηγών που περιείχαν τον ελληνικό όρο (δηλ. τον όρο «οργανοθεραπευτικό προϊόν») μας απέτρεψε από το να κατασταλάξουμε σε μια τέτοια απόδοση. Επιστρέφοντας, λοιπόν, στον αγγλικό όρο συνειδητοποιήσαμε χρησιμοποιώντας λεξικά όπως το Merriam-Webster ότι είναι συνώνυμος

με τον όρο «orotherapeutic product». Ακολουθώντας την ίδια διαδικασία που μόλις αναφέραμε, βρήκαμε ότι η απόδοση του όρου «Organpräparat» στα ελληνικά είναι, τελικά, «οποθεραπευτικό προϊόν» και την επαληθεύσαμε.

Ένας ακόμη όρος που μας απασχόλησε ήταν ο όρος «Transplantationsgesetz», τον οποίο αποδώσαμε ως «νόμο περί μεταμοσχεύσεων». Στην περίπτωση αυτή η δυσκολία έγκειται στο γεγονός ότι ο όρος είναι τόσο ιατρικός όσο και νομικός. Ένα μικρό εμπόδιο αποτέλεσε και το γεγονός ότι ο όρος είναι σύνθετος. Μπορεί στη γερμανική γλώσσα η χρήση σύνθετων όρων να είναι πάρα πολύ συχνή, στα ελληνικά, όμως, κάτι τέτοιο δεν ισχύει και αυτοί οι όροι αποδίδονται συνήθως με τρόπο περιφραστικό. Τέλος, όπως προέκυψε από αναζήτησή μας στο διαδίκτυο, υπάρχουν πολλοί όροι που θα μπορούσαν θεωρητικά να αποτελούν μετάφραση του Transplantationsgesetz, όπως είναι για παράδειγμα η «νομοθεσία μεταμοσχεύσεων», η «μεταμοσχευτική νομοθεσία» και το «δίκαιο των μεταμοσχεύσεων».

Για την επίλυση των προβλημάτων αυτών ακολουθήσαμε την εξής διαδικασία: Αρχικά, βρήκαμε τον ορισμό της έννοιας του όρου στα γερμανικά, ο οποίος ήταν ούτως ή άλλως απαραίτητος για το γλωσσάρι, αλλά βοήθησε και στην καλύτερη κατανόηση του όρου. Έπειτα, αναζητήσαμε στο διαδίκτυο όλες τις πιθανές αποδόσεις στα ελληνικά, μερικές από τις οποίες ανέφερα προηγουμένως. Τέλος, μέσα από αυτές επιλέξαμε τον όρο «νόμος περί μεταμοσχεύσεων», ο οποίος εμφανίζεται περισσότερες φορές συγκριτικά με τους άλλους, αλλά και σε πιο έμπιστες πηγές. Σημαντικό ρόλο στην επιλογή του έπαιξε ο εντοπισμός του στην νομική εφημερίδα curia.gr.

Ο τρίτος όρος που μας απασχόλησε ιδιαίτερα ήταν ο όρος «Eigentransplantat», του οποίου η απόδοση είναι «αυτογενές μόσχευμα». Η δυσκολία απόδοσης του όρου προέκυψε από το ότι δεν εντοπίστηκε κάποια ενδεδειγμένη απόδοσή του σε πηγές που αναζητήθηκαν. Οι πηγές στα γερμανικά δεν είχαν μεγάλο εύρος και συνεπακόλουθα οι πληροφορίες που μπορούσαμε να αντλήσουμε για τον όρο ήταν περιορισμένες. Επιπρόσθετα, ο όρος «Eigentransplantat» φάνηκε να εμφανίζει μεγάλη σχετικότητα με τον όρο «autogene Transplantation». Κατά συνέπεια, θεωρήσαμε απαραίτητη την εξεύρεση πιο εξεζητημένων σημασιολογικών διαφορών μεταξύ των δύο όρων, τόσο για την καλύτερη κατανόησή τους όσο και για τη στοχευμένη διάκριση που έπρεπε να γίνει στην απόδοσή τους στα ελληνικά.

Προκειμένου να επιλυθούν όλα τα παραπάνω, αρχικά μελετήσαμε όλες τις πηγές, αν και περιορισμένες, που σχετίζονταν με τον όρο «Eigentransplantat», και τις διαφοροποιήσαμε από εκείνες του όρου «autogene Transplantation». Έτσι, διαπιστώσαμε ότι ο όρος Eigentransplantat αντιστοιχεί στο «αυτογενές μόσχευμα», ενώ ο όρος autogene

Transplantation στην «αυτογενή μεταμόσχευση». Με άλλα λόγια, ότι ο πρώτος αναφέρεται στο αντικείμενο και ο δεύτερος στην πράξη. Τέλος, όπως προαναφέρθηκε, η δυσκολία απόδοσης του όρου Eigentransplantat ήταν αξιοσημείωτη. Για τον λόγο αυτό αποφασίσαμε να αποδώσουμε τον όρο πρώτα στα αγγλικά, οπότε προέκυψε η φράση «autologous graft», και στη συνέχεια να προβούμε στην ξεχωριστή απόδοση των αγγλικών λέξεων που την αποτελούν στα ελληνικά. Κατά αυτόν τον τρόπο, η απόδοση ήταν πιο αξιόπιστη και το αποτέλεσμα πιο ακριβές.

Παρά τις όποιες δυσκολίες που τυχόν συναντήσαμε, είτε αυτές σχετίζονταν με την εύρεση της σωστής απόδοσης του όρου στα ελληνικά, είτε με την εύρεση έγκυρων και αξιόπιστων πηγών, είτε με την εύρεση και σύνθεση αξιόλογων και πλήρων ορισμών, σε κάθε περίπτωση η όλη εμπειρία ήταν μοναδική.

Η αναζήτηση των ορισμών αποδείχθηκε μία περίπλοκη και χρονοβόρα διαδικασία, επειδή αρκετοί από τους γερμανικούς όρους δεν διέθεταν ήδη υπάρχοντες ορισμούς που να αναγράφονται στη βάση δεδομένων ΙΑΤΕ. Η έρευνα έπρεπε να είναι προσεκτική και υπομονετική προκειμένου να βρεθεί ο καταλληλότερος ορισμός. Τόσο οι ελληνικές όσο και οι γερμανικές πηγές χαρακτηρίζονταν από αρκετές ελλείψεις και σημαντική ήταν η συμβολή της αγγλικής γλώσσας, μέσω της οποίας αποδώσαμε όρους από τα γερμανικά στα ελληνικά και συντάξαμε ορισμούς και στις δύο γλώσσες.

5 Αξιοπιστία πηγών

Ένα σημαντικό κομμάτι της έρευνας είναι η δυνατότητα σωστής επιλογής πηγών, ηλεκτρονικών ή έντυπων. Όσον αφορά τις ηλεκτρονικές πηγές, ο όγκος των οποίων είναι τεράστιος, σκοπός είναι η κριτική αξιολόγησή τους και η άντληση των αξιόπιστων πληροφοριών, καθώς το διαδίκτυο αποτελεί μια ανεξάντλητη πηγή πληροφοριών. Το βάρος πέφτει αποκλειστικά στον ερευνητή που θα πρέπει να ελέγξει την εγκυρότητα και την ακεραιότητα των λημμάτων που βρίσκει. Η αξιοπιστία τους κρίνεται υψίστης σημασίας για τη μεταφραστική διαδικασία.

Ορισμένα από τα βασικά χαρακτηριστικά βάσει των οποίων επέλεξα τις ηλεκτρονικές μου πηγές ήταν ο οργανισμός ή φορέας στον οποίο ανήκει ο ιστότοπος, η κατάρτιση της συγγραφικής ομάδας και η επισκευσιμότητά του. Βέβαια, όσο αξιόπιστη και αν θεωρείται μια πηγή, σε όλες τις περιπτώσεις διασταύρωνα το περιεχόμενό της και με άλλες πηγές ώστε να επιβεβαιωθεί η προτεινόμενη επιλογή (Κεραμίδας, 2015, σ. 193–194).

Όσον αφορά την αναζητήσή μου σε γερμανικές πηγές, στηρίχτηκα σε ηλεκτρονικά λεξικά όπως το Pons και το Duden, αλλά και σε έντυπα ελληνο-γερμανικά και γερμανο-ελληνικά λεξικά Ιατρικών όρων όπως το Griechisch-Deutsches und Deutsch-Griechisches Medizinisches Wörterbuch (Καλαϊτζής, 2012). Επίσης, βρήκα πληροφορίες σε δικτυακούς τόπους όπως το Eur-lex. Οι πηγές μου αναγράφονται τόσο στα δελτία καταχώρησης όρων όσο και αναλυτικότερα στη βιβλιογραφία.

Βιβλιογραφία

Βαλεοντής, Κ. (2019) Βασικές έννοιες και αρχές της ορολογίας. Στο: *Ποιότητα ορολογικών εργασιών στη μετάφραση*, Συνάντηση εργασίας και εκπαίδευση επιμελητών Μεταφραστικού Έργου, ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ, Αθήνα, 18 Ιανουαρίου 2019. [πρόσβαση 18 Ιανουαρίου 2019]. Διαθέσιμο από: http://www.elot.gr/K-VALEONTIS-V03_ELOT-2019-01-18.pdf.

Καλαϊτζής, Χ., Α. (2012). Griechisch-Deutsches & Deutsch-Griechisches Medizinisches Wörterbuch. Εκδόσεις iWrite

Κεραμιδής, Σ.Γ. (2015). *Ζητήματα Ορολογίας στην Τεχνική Μετάφραση*. Αθήνα: Εκδόσεις Δίαυλος.

Λαγουμιντζής, Γ., Βλαχόπουλος, Γ. και Κουτσογιάννης, Κ. (2015). *Μεθοδολογία της έρευνας στις επιστήμες υγείας*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5356>

Νούσκαλη, Μ.Δ. Το ισχύον νομικό πλαίσιο των μεταμοσχεύσεων και οι σχετικές αξιόποινες πράξεις. *Νομική Εφημερίδα: Curia.gr*. Διαθέσιμο από: <https://curia.gr/to-isxion-nomiko-plaisio-ton-metamosxeseon-kai-oi-sxetikes-aksiopoines-prakseis/>.

Beyer, K. A., Dimoulis, G., Karajannakis, D., Lamprou, D. (2008). *PONS Großwörterbuch Deutsch-Griechisch/ Griechisch-Deutsch*. Athens: Grivas Publications.

Häring, R and Zilch, H. (1997) *Chirurgie*. Walter de Gruyter GmbH & Co KG. Προβολή δείγματος από: <https://books.google.gr/books?id=Q0iHDwAAQBAJ&pg=PA238&dq=autogene+transplantation&hl=el&sa=X&ved=0ahUKEwj3vtyQ7uTmAhV2wsQBHfAHBr4Q6AEITTAE#v=onepage&q=autogene%20transplantation&f=false> buch Deutsch-Griechisch/ Griechisch-Deutsch.

Mansky, T., Nimptsch, U., Cools, A. and Hellerhoff, F. (2014). *G-IQI—German Inpatient Quality Indicators: Version 4.0. Band 4*. Berlin: Universitätsverlag der TU Berlin. Προβολή δείγματος από: https://books.google.gr/books?id=2AgOCQAAQBAJ&pg=SL2-PA200&dq=autotransplantat&hl=el&sa=X&ved=0ahUKEwj0_4m6s-PmAhUaGsAKHfptCAQQ6AEINzAB#v=onepage&q=autotransplantat&f=false.

Oduncu, F.S. (2003). *Transplantation: Organgewinnung und -allokation*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. Προβολή δείγματος από: https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=UyM6vhy5PkC&oi=fnd&pg=PA15&dq=transplantationen&ots=UqxfB5k-TN&sig=lhr6D1Ls_my3cDt4t4UMN_zHaqY&redir_esc=y#v=onepage&q=transplantationen&f=false

Pfitzmann, R., Neuhaus, P. and Hetzer, R., (2001). *Organtransplantation: Transplantation thorakaler und abdomineller Organe*. Berlin, Walter de Gruyter GmbH & Co. Προβολή δείγματος από: https://books.google.gr/books?id=QZqiAAAQBAJ&pg=PA3&hl=el&source=gbs_toc_r&cad=4#v=onepage&q&f=false.

Van Aken, H. (2001). *Intensivmedizin*. Stuttgart: Georg Thieme Verlag. Προβολή δείγματος από: https://books.google.gr/books?id=TCkIB2i1DssC&pg=PA1477&lpq=PA1477&dq=intensivmedizin+organtransplantation&source=bl&ots=bA5iCKkq51&sig=ACfU3U0zx7HDxOBoEΧυqJi9pWO6aKHvd_g&hl=el&sa=X&ved=2ahUKEwi2yoPY56rhAhWM6aYKHdCwB40Q6AEwDHoECACQAQ#v=onepage&q=intensivmedizin%20organtransplantation&f=false.

Διαδικτυακοί τόποι

Duden. Διαδικτυακό λεξικό. Διαθέσιμο από: <https://www.duden.de/>.

IATE (Interactive Terminology for Europe-Διαδραστική Ορολογία για την Ευρώπη). Διαθέσιμο από: <https://iate.europa.eu/home>.

Langenscheidt. Διαδικτυακό λεξικό. Διαθέσιμο από: <https://en.langenscheidt.com/>.

Merriam Webster Medical Dictionary. Ηλεκτρονικό Λεξικό Ιατρικών Όρων. Διαθέσιμο από: <https://www.merriam-webster.com/medical/>.

Springer Pflege. Διαδικτυακή πύλη εκπαίδευσης και πληροφόρησης για επαγγέλματα φροντίδας και υγείας. Διαθέσιμο από: <https://www.springerpflege.de/intensivstation/ausserklinische-intensivpflege/intensivstation-ueberwachung-therapie-und-pflege-/15286164>

Κωνσταντίνα Λένα

Φοιτήτρια Τμήματος Ξένων Γλωσσών,
Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιόνιου Πανεπιστημίου
Ηλ-ταχ.: b3.lena@gmail.com